

КАКВО ПРАВЯТ БЪБРЕЦИТЕ?

Ролята на бъбреците е да филтрират/почистват отпадъците от поетата храна и напитки, като всички ненужни вещества се изхвърлят чрез урината, а полезните за организма се връщат обратно в кръвта. За 24 часа бъбреците филтрират около 120 литра течност, за 1 час – 7,5 литра, а за 40 минути цялата човешка кръв преминава през тях. Друг интересен факт е, че във всеки бъбрек има по 2 млн. нефрони – това са т.нар. пречиствателни станции, които работят денонощно, без почивка.

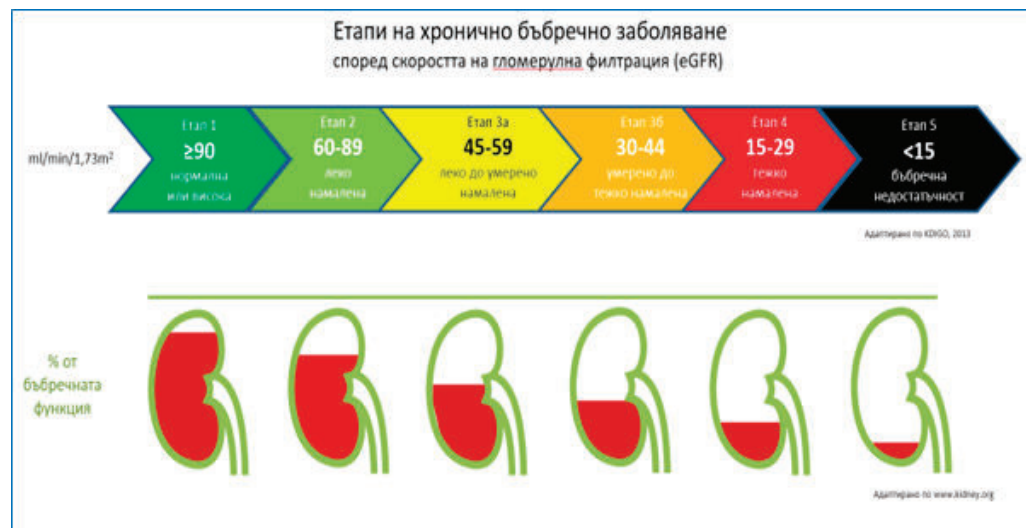
Хората, страдащи от хронично бъбречно заболяване (ХБЗ) са повече от тези с диабет и с онкологични заболявания.

КАКВО ПРЕДСТАВЯВА ХРОНИЧНОТО БЪБРЕЧНО ЗАБОЛЯВАНЕ?

Хроничното бъбречно заболяване (ХБЗ) представлява постепенно/внезапно намаляване функцията/способността на бъбреците да филтрират кръвта в организма. По този начин в организма остават отпадъчните продукти, които са токсични/отровни за него и постепенно увреждат и другите органи в човешкото тяло. Едновременно с това се изхвърлят и полезни вещества, като белтък. Колкото по-влошена е бъбречната функция, толкова повече белтък се намира в урината.

ХБЗ протича през 6 етапа, като през първите 2 то протича напълно без външна изява и симптоми, което го прави трудно за откриване. Ето защо при 10 човека, страдащи от ХБЗ, само 1 знае.

В 3-ти и 4-ти етап вече са налице слаби външни прояви като загух, честа изморяемост, отоци под очите, влезените, повишаване на кръвното налягане. В последните етапи хората с ХБЗ се нуждаят от животоподържаща манипулация – диализа или трансплантация, за да могат да живеят. Към този момент вече е налице и сериозно натоварване на сърдечната функция, като статистиките показват, че хората с ХБЗ най-често умират от сърдечносъдови заболявания.

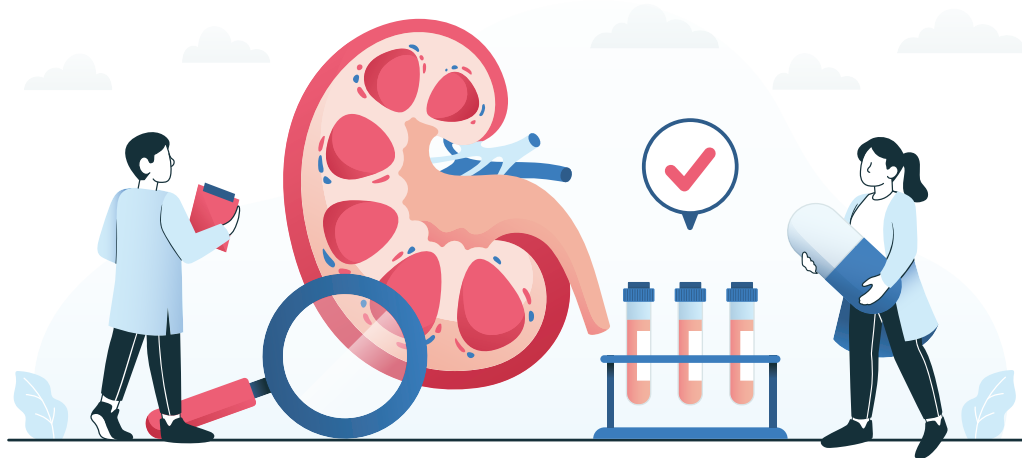

КОИ СА РИСКОВИТЕ ГРУПИ И ФАКТОРИ?

- Хора, страдащи от диабет;
- Хора, страдащи от сърдечносъдови заболявания /ССЗ/;
- Хора, при които има фамилна обремененост с ХБЗ, диабет и/или ССЗ
- Хора с наднормено тегло;
- Хора, употребяващи често различни медикаменти, включително и болкоуспокояващи;
- Хора, злоупотребяващи с алкохол, опиати и енергийни напитки;
- Хора, над 60-годишна възраст

НА КАКВИ ПРОФИЛАКТИЧНИ ПРЕГЛЕДИ ЗА ХБЗ ИМАТ ПРАВО ЗДРАВНООСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА В БЪЛГАРИЯ?

- Всички здравноосигурени лица в Република България над 18-годишна възраст – жени и мъже, имат право на един задължителен профилактичен преглед годишно. Той се осъществява от общопрактикуващия (личния) лекар и включва: анамнеза и подробен статус, изчисляване на индекс на телесна маса, измерване на артериално налягане, електрокардиограма (ЕКГ) и изследване на урина с тест-ленти за: протеин, глюкоза, кетонни тела, уробилиноген/билирубин, рН, Останалите изследвания, включени в обема на профилактичния преглед са в зависимост от възрастовата група, в която лицата попадат.
- от 20 до 65-годишна възраст (жени и мъже) – Назначават се веднъж на 5 години: Пълна кръвна картина (ПМК), Креатинин и Изчисление на гломерулна филтрация /eGFR/, урина (химично изследване и седимент);

- диспансерно наблюдавани пациенти със сърдечносъдови заболявания – веднъж годишно с изчисление и на Креатинин и Изчисление на гломерулна филтрация /eGFR и съотношение креатинин/албумин в урината /UACR/ Личният лекар преценява кога да Ви издаде направление за извършване на изследванията, съобразно изискванията за провеждане на профилактичните прегледи. При всички случаи той е задължен да извърши профилактичния преглед, на който Ви имате право веднъж в календарната година, в целия му обем.
- диспансерно наблюдавани пациенти с диабет от ендокринолог – Креатинин и Изчисление на гломерулна филтрация /eGFR и съотношение креатинин/албумин в урината /UACR/

КОИ СА ИЗСЛЕДВАНИЯТА, КОИТО ПОКАЗВАТ КАК ФУНКЦИОНИРАТ БЪБРЕЦИТЕ?

- Кръвен тест за креатинин, на база на който се изчислява и скоростта, с която бъбреците филтрират кръвта, т.нар. Изчисление на гломерулна филтрация /eGFR/
- Тест за урина, на база на който се установява количеството белтък /албумин/, което бъбреците са пропуснали да се изхвърли чрез в урината
- Тест за урина, на база на който се изчислява съотношението между креатинин и албумин в урината /UACR/

ИЗТОЧНИЦИ

*Материалът е изготвен на база данни от KDIGO 2024 CLINICAL PRACTICE GUIDELINE FOR THE EVALUATION AND MANAGEMENT OF CHRONIC KIDNEY DISEASE. Screening algorithm for diagnosis and staging of chronic kidney disease (CKD) in adults;

* НАРЕДБА №9/2019 за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК с последна редакция ДВ, Бр.15/21.02.2025г

*НАРЕДБА 01/ 2014 за утвърждаване на медицински стандарт по Клинична лаборатория, с посл редакция ДВ, Бр.15/21.02.2025г

* НАРЕДБА №8/2016 за профилактичните прегледи и диспансеризация с посл. редакция ДВ, Бр.15/21.02.2025г

* Материалът е с информативен характер и не е предназначен да замести консултацията с лекар. При въпроси, моля, обърнете се към своя нефролог.

Асоциация на пациентите с бъбречни заболявания и приятели

Контакти:

6300 Хасково, ул. „Тутракан“ №21, ет. 3, ап. 4

Тел.: +359 887 827 660

Email: office.apbz@gmail.com, apbz@abv.bg

Този проект е подкрепен от независимо дарение от Boehringer Ingelheim
This project is supported by an independent donation from Boehringer Ingelheim

Проект
“Ранно откриване,
осведоменост и грижа за
бъбречни заболявания в
отдалечени райони”

Project “Kidney Disease Early Detection, Awareness and Care in Remote Environments”

